

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumato-graphia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXXII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

dens in chalybem facessit, aceto malleos respuit, ut frangatur potius quam duci possit. Hinc Lacedæmoniis mos numismata ex ferreis conflare baculis, aceto mergere candentia, ne, fragilia reddita, in alios depromerentur usus. *Plutarch. in Lycurgo.* Causa si quaeritur, acetum intimos ferri subire meatus dicendum est. *Bodinus. l. 2. Theatri.* In fornacibus quibus in massas componitur, tanti à percussio vapores, ut lanugo quædam sensim augeri videatur; quæ à pariete multiplicata dependet. *Albert. Magn. in libris de Animal.* Ejus tanta vis est, ut nunquam aduri possit ignibus. In orbe novo herba est cui nomen Cabuja seu Hentquen, ex illius frondibus filum subrufum admixta arena, ferrum secat. *Ovetan. histor. l. 7. c. 10.* Squamma ferri siccandi vim habet. Calceis imponunt qui graves odore habent pedes. Flos vero ferri candidissimus est & levis, ramulos interdum habens corallio similes florum interdum subtiles nexu. Fiunt ex eo globi, qui è tormentis mittuntur.

CAPUT XXXII. DE CARNE FOSSILI.

Andreas Libavius vir de re Medica & Physica meritisissimus, narratum olim fide Ienenfium Schroterorum ait, ad vallum Erfurdicum juxta portam Divi Andree, occasione valli in altiorem molem attollendi, carnis crudæ, haud exigua eruta frustra fuisse: illamque musculosam bubulæ quam simillimam (nisi quod ossibus careret) fuisse, Hubnerus in Epistola ad Libavium affirmat. Sed quia die Iovis se tantum offerre, fossiles garriebant, suspicio fraudis in prudentiorum animis orta est; & postea astu detecta, impostores carceri mancipavit. Quamvis autem hic impostura Carnem fossilem nobis objecerit: non est tamen absurdum dicere, cum Libavio, dari posse eandem, Certissimum est veterum dogma, Terram (addo Aquam) esse matrem animalium quorundam illorumque imperfectorum, quæ homo-

homonyma producantur generatione. Ex utroque igitur commisto lutum constitui potest animalia instructum principio, quod modo & in animal integrum procedit, modo deficit. Sicut in genere perfectorum informes interdum gignuntur massæ, suo interdum instructæ complemento. Illud prius si fuerit, & tamen adminiculis præsentibus suo non frustratur motu, molam concreti sanguinis, aut carnis instat fieri consentaneum est: Non aliter ac cum illo materia disposita, ad os terminata, in os transit, quod Cornu fossilæ nuncupatur. Sic Conchulas in altissimis montium verticibus sabulosis Marga & marmore putrefacto repertas Historiæ referunt; quas quamvis diluvii universalis reliquias esse existiment: tamen non est verisimile tot annis mundi, tot injuriis expositas, durare potuisse, cum marmora ipsa tandem solvantur. Quod si ex exangui actu gigni sanguineum animal absurdum esse existimas; absurdum ego quod dicis exemplis demonstrare potero. Nilo recedente ex limo Sole tepefacto nascuntur animalia; quorum alia perfecta, alia semiperfecta glebæ concreta visuntur. *Diodor. Sicul.* Altius intra terram gignitur rana venenata, ut nulla foramina quæ videri possint, appareant, cum saxorum commissuræ cuneis dividuntur, teste *Agricola*. De pluvia carniæ & sanguinis plures extant historiæ, Idque non Sole exurgente cadavera, sed humore alterante dispositum, fieri debuit. In fossâ oppidi Beichelsteinii infra ex falice fœtidus sanguinis erupit fluxus. *Spiræ* ex panibus exisse dicitur: *Suidnicii* vellus nivis cruentum grandinis modo decidit. Et quid plura? *Chymici* ex *Satyrio* *Symphito* majore, *Androsemo* herba, pane vinoque succum plane sanguineum confici agnoscunt, qui digestionibus debitis in cruentæ molæ amplius coagulatur substantiam. Ex sulphure quod in oleo lini coquant, massam conficiunt quæ hepatis formam representat: volucris denique *Orcadica* arboris fructus esse dicitur; comprobati in appendice Classis sextæ videbis. Dari igitur posse carnem fossilæ cum *Libavio*

statuimus, & hoc discurtu Classem hanc concludimus, illa quæ de Diabolis metallicis hic dici poterant, ad Thaumatographiam Pneumaticam, quam Deo dante dabimus, rejicientes. Vnum adhuc cujus obliuio sum addo. Cum Henricus II. Rex Galliarum Bononia esset, allatus est ad eum ex India Orientali ab homine incognito, sed ut apparebat, moribus barbaro lapu stupenda specie & natura, videlicet lumine & fulgore mirabiliter coruscantibus, quiue totus veluti ardens incredibili splendore micabat, & jactus quoque versus radium ambientem ærem luce nullu fere oculis tolerabili latissime complebat: erat & in eo mirabile, quod terra impatientissimus, si cooperiretur, sua sponte & vi factu impetu confestim evolebat in sublime; contineri verò includiue ullo loco angusto nulla hominum arte poterat, sed ampla liberaque loca duntaxat amare videbatur: summa in eo puritas, eximius nitor, nulla sorde aut late soinquinatus, figura species nulla ei certa, sed inconfans & momento commutabilis; cumque esset aspectu longe pulcherrimus, contractari tamen sese impune non patiebatur, & diutius contra adnitentibus aut obstinatis cum eo agentibus incommodum afferebat: quod multi multu spectantibus sunt experti: si quid fortassis ex eo enixius conando detrahebatur, nam durus admodum non erat, nihilo minor siebat hujus virtutem ac vim esse ad quam plura cum utilem, tum prapicue regibus necessariam agebat hospes, qui miraculum ostentabat, sed quam revelaturus non esset, nisi ingenti pretio prius accepto. Hæc ut in literis Ioh. Pipini oculati rei testu, qui in familia A. Mamorantii M. E. medicinam faciebat, ad Anton. Mizaldum & ipsum insignem Medicum pridie Ascensionis Bononia datu perscripta sunt, ita trado, (inquit Thuan.) & amplius discutienda physilogu relinquo. Nam Veteribus qui de rebus hujusmodi scripserunt, similitu lapu necne cognitus fuerit, nec Pipinus iis literis se scire dicit, nec ipse affirmaverim. Thuan. l. 5. Histor. Tantum.

THAU.